

מאמר יושב ראש ארגון עובדי צה"ל דצמבר 19

מה שרואים מכאן ולא רואים משם – מאמר דעה של יושב ראש ארגון עובדי צה"ל מר משה פרידמן.

רקע

בחודשים האחרונים, כחלק מאוירת הבחירות, עולים רעיונות על שינויים במערכת יחסי העבודה במשק הישראלי. התחושה העולה מההצעות הינה רתיעה מעבודה מאורגנת ורצון לביטול חוק הסכמים קיבוציים ובתי הדין לעבודה.

דוח ה OECD שפורסם לאחרונה חוזר ומדגיש את חשיבות ההסכמים הקיבוציים לצמיחה בריאה של המשק ויצירת איזונים בין רצון המעסיק למקסם את הרווחים בטווח הקצר גם אם המשמעות הינה העצמת פערי שכר, פגיעה בחוסן הכלכלי והחברתי בטווח הארוך יותר.

מדינת ישראל עדיין נדרשת להילחם על קיומה. אנחנו מגייסים את ילדינו לשרות חובה, מעת לעת אנחנו נאלצים להתמודד עם אירועים ביטחוניים לא פשוטים ואין לנו עדיין את היכולת לצמצם את ההשקעה העצומה של המשק והחברה בהבטחת קיומה של מדינת ישראל.

ארגון אזרחים עובדי צה"ל אשר אני זכיתי לעמוד בראשו בשנים האחרונות הינו דוגמה למערכת יחסי עבודה אשר מהווה דוגמה להתגאות בה באשר למתכונת בריאה של יחסי עבודה קיבוציים. הארגון מיצג עשרות אלפי עובדים וגמלאים. העובדים מועסקים בכל יחידות צה"ל, כתף אל כתף עם משרתי הקבע, המילואים והחובה.

הציבור לא מודע לכך, אך ארגון אזרחים עובדי צה"ל לא שבת מעולם, חוק השיפוט הצבאי חל על האזרחים והם מחויבים לעבוד בכל שעה 24/7 ובכל מקום ולעיתים תוך סיכון חייהם.

ארגון עובדי צה"ל
מקצוענים בליחות בצבא

למערכת הצבאית סמכויות ניהוליות נרחבות בהקשר העסקת אזרחים עובדי צה"ל במודל שאין מקביל לו במשק הישראלי. הארגון חתם על הסכמים קיבוציים פורצי דרך עם משרד הביטחון והאוצר אשר הביאו לשינוי מהותי בתנאי השכר.

הסבר

בשנים האחרונות הארגון מתמודד עם תהליך ירידה הדרגתי במצבת עובדי צה"ל, כנגזרת לתהליכי הפרטה רבים. ללא מהלכים דרסטיים שיובילו לשינוי מספר האזרחים עובדי צה"ל ימשיך וירד ומערכת הביטחון תאבד את אחד הכלים החשובים ביותר בשמירה על חוסנו של צה"ל.

ההיפרדות ממאות אזרחים בתהליך תוצאתי ללא תכנון וחשיבה לטווח רחוק ורמות שכר נמוכות בשלב הגיוס והקליטה מביא להקטנת מערך האזרחים עובדי צה"ל ולהתבגרות המערך, לאובדן ידע, לתלות בספקים ולפגיעה בהכשרה הטכנולוגית של צה"ל.

בעבר, חיילי חובה הוכשרו ביחידות הטכנולוגיות בצה"ל וצברו ניסיון ביחידות כאשר אזרחים עובדי צה"ל מנוסים הדריכו אותם ועבדו עימם יחדיו. חיילי חובה אלו הינם מאתר כוח האדם הטוב ביותר לצבא הקבע, לתעשיות הביטחוניות ולתעשייה הישראלית. הירידה במצבת אזרחים עובדי צה"ל הינה תמונת הראי

בזמן פקודה עובדי צה"ל נדרשים ליכולת להתייצב במפעלי צה"ל ובשטח ורק עובדים מסורים ובעלי מחויבות עמוקה למערכת יבטיחו יכולת זו והם רק אזרחים עובדי צה"ל.

צה"ל הפריט מערכים אך תהליך ההפרטה לא מוזיל את עלות העבודה ואף יש סכנה לזמינות בשעת משבר.

העברת אחזקה של מטוסים לתעשייה האזרחית לא תבוצע על ידי עובדים זולים יותר כי אם תביא לפגיעה בתשתית ההכשרה והיכולת לשמור על חוסר תלות בספקים.

ההסתדרות
הבית של העובדים בישראל

ארגון עובדי צה"ל
מקצוענים בליחות בצבא

אנחנו מבינים את הצורך לשלב ספקים חיצוניים אך חייבים לשמור במקביל על יכולת עצמאית במקביל להפרטה של יכולות על מנת לשמור על חוסנו של צה"ל, לוודא המשך הכשרה טכנולוגית ולאפשר אי תלות בספקים חיצוניים למערכת.

אזרוח תקני קבע

מערך אזרחים עובדי צה"ל נותן למערכת הביטחון יתרונות עצומים, תכנון נכון, ארוך טווח, מחויב על מנת לאפשר שמירה על חוסנו של צה"ל. אזרחים עובדי צה"ל הינם מוקד ידע. אזרח לא נדרש בהכרח לרוטציה מובנת בין תפקידים כחלק מתהליך הכשרה וקידום.

אזרח לרוב משרת עשרות שנים במערך וצובר ידע עצום. המפקדים מתחלפים בקדנציות קצרות ומקבלים תמיכה מקצועית שאין שני לה. אזרחים עובדי צה"ל מאפשרים לצבא לשמור על הבחנה מובנת בין תפקידי הקבע אשר משרתים עד גילאי ה +40 לרוב, ומאפשרים לשמור על הניסיון והידע בתוך המערכת. **קצינים ונגדים אשר ידעו כי קיימת האפשרות שימשיכו בעתיד לשרת כאזרחים עובדי צה"ל יצטרפו למערכת מתוך הבנה כי על להם לחשוש מההכרח לשנות קריירה בשנות ה 30 לחייהם הבוגרים היות ויוכלו להשתלב בתפקידים של אזרחים עובדי צה"ל. אפשרויות שיבוץ אלו יגדילו את הביטחון התעסוקתי של משרתי הקבע ויקטינו את עלות החפיפות וההכשרה האדירות אשר אינן באות לביטוי בספרי התקציב וכן את עלות פנסייט הגישור המשולמת למשרת קבע הנדרש בגיל 42-45 לסיים את שירותו ולחפש עתידו התעסוקתי במערכת האזרחית.**

הסכם שכר

ארגון עובדים, יש האומרים, נדרש לעסוק רק בתנאי השכר ותנאי העבודה אך ארגון עובדי צה"ל מחויב מיום הקמתו לחוסנה ובטחונה של מדינת ישראל ולכן פועל בכל האמצעים לשינוי המגמה.

ארגון עובדי צה"ל
מקצוענים בליחות רצבא

אנו עושים זאת בדרכים שאינם נהוגות במשק הישראלי, לא על ידי שביתות וזאת מתוך מחויבות וכבוד למערכת ולמפקדים אך יש הטוענים כי דרכי התנהלות אלו הם חלק מהבעיה. אני כולי תקווה שטועים הם וניתן בשיח מכבד וקשוב להביא להפנמת הרסניות התהליך בקרב המפקדים ומקבלי ההחלטות. פינוי המקורות התקציביים בטווח הקצר הינו על חשבון אובדן נכס אסטרטגי עצום לעתיד חוסנו של צה"ל.

בחודשים הקרובים מערכת הביטחון תידרש לקבוע עמדתה בנושא ואני תקווה כי הדוגמה למערכת יחסי עבודה אחרת אותה מוביל ארגון עובדי צה"ל תזכה להוקרה והערכה ולא נראה שוב בחירה בפתרונות לטווח קצר.

בברכה

משה פרידמן

יו"ר ארגון עובדי צה"ל